

BMC minskar bostadsbristen för den hotade tornseglaren

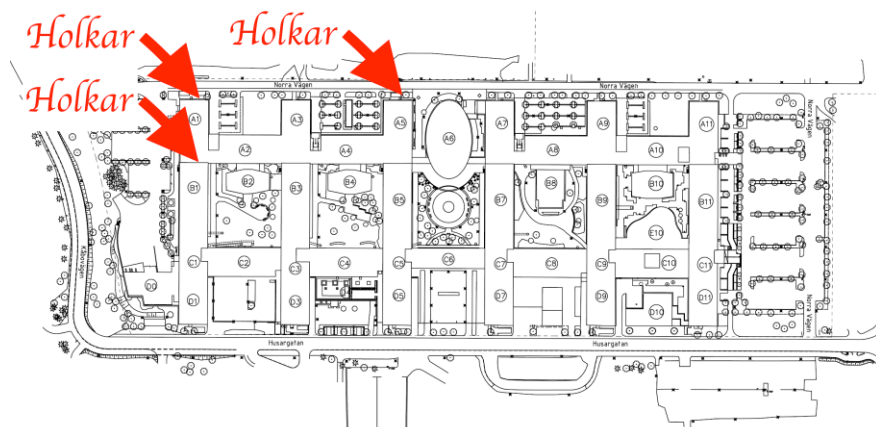

Tornseglaren upplevs ofta som den ultimata sommarfågeln och för många innebär deras skriande livsglädje starten på den svenska sommaren. Tornseglarna är skickliga flygare som spenderar nästan hela livet på vingarna. Pilsnabbt jagar de längs våra gator och runt hustak med en lätthet som inger oss en känsla av frihet. Tornseglarna är flyttfåglar som övervintrar i tropiska Afrika, men när de är tillbaka hos oss i maj så vet vi att sommaren är här!

Tornseglare är kulturföljare. När människor rjade bygga hus, skapade de nya livsmiljöer för tornseglare, vilka sedan flyttade in i våra byar och städer. I stället för att häcka i håll i klippor eller träd, kunde de istället bygga bon under takpannor och i nischer, spalter och andra håligheter under tak och i fasader. Men fåglarnas boplatser hotas av renoveringar och ombyggnationer. Håligheter försvinner i samband med fasadrenoveringar och storkupiga tegelpannor ersätts ofta med plåttak eller platta betongpannor. Dessutom hindrar hänggrännor ofta fri inflygning till boet. Bristen på lämpliga boplatser tros vara en orsak till att tornseglarbeståndet har minskat på senare år och arten är numera upptagen på rödlistan som starkt hotad.

Biomedicinskt Centrum (BMC) i Uppsala har sedan flera år huserat en tornseglarkoloni med mindre satellitkolonier i närområdet. Huvuddelen av kolonin har bon under takfoten på BMCs östra sida, där de under sommaren välkomnar besökare ovanför huvudentréerna till BMC och SciLifeLab. Under sensommaren, då tornseglarna samlar ihop sig inför flytten söderut, kan stora flockar med föräldrar och unga tornseglare ses flyga runt BMC. I samband med renovering av taken på BMC, initierades ett samarbete mellan Akademiska hus, Tornseglarprojektet Uppland och engagerade forskare och personal på BMC och Scilifelab för att bevara och utöka tornseglarnas boplatser. Nio tornseglarholkar, donerade av

Tornseglarprojektet, har satts upp på västra delen av BMCs norrsida. Även om det kan ta ett tag innan tornseglarna etablerar bo i de nya holkarna, är förhoppningen att det på sikt kan leda till att fler tornseglare också hittar naturliga boplatser i byggnaden.

“Tornseglaren har drastiskt minskat i antal under de senaste decennierna, främst på grund av brist på lämpliga boplatser. Genom att skapa bostäder för tornseglare i samband med takrenoveringen vid BMC bidrar vi till biologisk mångfald och artrikedom på campus.” säger Marie Löwling, fastighetschef på Akademiska Hus.

“Ett enkelt sätt att hjälpa tornseglare är att bygga in, eller sätta upp, holkar på lämplig plats som här på BMC. Holkarna är anpassade för tornseglare och nu håller vi tummarna att de snart hittar en ny boplatz för livet!” säger Debora Arlt, Tornseglarprojektet Uppland.

I slutet av augusti 2023 monterades holkarna som är gjorda i träbetong och är anpassade för montering på husfasader. De är avlånga för att tornseglarna gillar att krypa in en bit i mörkret. Öppningen är nedåtriktad eftersom tornseglarna gärna gör en inflygning underifrån för att bromsa farten inför landningen

vid holken. Av samma skäl är placeringen vald så att det inte finns träd eller andra hinder framför holkarna. Nu är det bara några veckor innan tornseglarna kommer tillbakaflyttande i mitten av maj och sommaren kan börja på riktigt. Vi ser fram emot att följa hur kolonin utvecklas och hur de nya holkarna tas emot.

Vi som har varit involverade i tornseglarholk-projektet är:

Debora Arlt, Tornseglarprojektet Uppland, UOF BirdLife Uppland

Patrik Eklund, Teknisk förvaltare, Akademiska Hus

Caroline Jernlöf, Fastighetsförvaltare, Akademiska Hus

Elin Lindkvist, Kommunikatör, Akademiska Hus

Bengt Sennblad, NBIS, Scilifelab, Inst f. cell- och molekylärbiologi, Uppsala universitet

Anders Tengholm, Inst f. medicinsk cellbiologi, Uppsala universitet

Rebecka Wichmann, Intendent, BMC, Uppsala universitet